

Úvodem	13
1 Helénismus jako epocha	17
1.1 Společné otázky	17
Homérské eposy – nejznámější projevy řecké kultury	18
Hledání společných základů	19
Symboly vítězství nad silami zla	20
Ochrana lidského života	21
Povaha kulturního doteku	21
Vědomé odlišení	22
Obraz světa	22
Etická norma	23
Touha po životě tváří v tvář smrti	24
Smysl života	26
1.2 Alexandrovy plány a jeho konec	27
Světovláda	27
Program svornosti	30
Nová doba	30
Helénismus	31
Helénismus a klasické Řecko	31
Tříštění světovlády	32
Osobnost a dějiny	34
1.3 Města a kultura	35
Význam měst	35
Změny otrokářského řádu	38
Nová města – nové myšlenky	39
Vědomí osudovosti	39
Kulturní koexistence	41
1.4 Ráz kultury	42
Kritický hlas	42
Životní pocity	43
Podoby lidské naděje	45
Světobčanství	46

24270
delov ex.

2	Politické a vojenské dění	48
2.1	Boj o dědictví	48
	Alexandrovo tažení	48
	Začátek bojů o nástupnictví	51
	Další boje a vznik okrajových států	53
2.2	Seleukovci	55
	Válka v helénistickém podání	55
	První exkurs do minulosti – o dějinách Mezopotámie	56
	Seleukos I. Nikatór	61
	Vpád Galatů	61
	Začátek syrských válek	63
	Antiochos III. Veliký	63
	Růst římské moci	66
	Antiochos IV. Epifanés	67
	Vnitřní rozpory	68
2.3	Ptolemaiovci	69
	Ptolemaios I. Sótér	69
	Druhý exkurs do minulosti – o dějinách Egypta	72
	Ptolemaiova strategie	73
	Další Ptolemaiovci	75
	Úpadek dynastie	77
	Kleopatra VII.	78
2.4	Konec říší diadochů	79
	Římské císařství	80
	Přetrvávající vlivy helénismu	81
3	Život a práce	83
3.1	Zemědělství	83
	Ráz zemědělství	84
	Technika zemědělské práce	86
	Vlastnické vztahy	87
	Změny života na vesnici	90
3.2	Otoci	92
	Postavení otroků a jejich práce	92

137	Krise otrokářství	94
138	Způsob propouštění z otroctví	96
139	3.3 Města, obchod a doprava	97
140	Přitažlivost měst (srv. kap. 1.3)	98
142	Městská kultura	100
143	Spolky	100
144	Hospodářství	101
144	Doprava	102
146	Prolínání kultur	104
147	3.4 Život rodiny ve zdraví i nemoci	104
150	Božský zákon	106
154	Úskalí rodinného života	107
160	Potřeba zázemí	108
162	Orákula	109
164	Osudovost	110
164	Rytmus života a měření času	111
165	Nemoc	112
168	Nadosobní síly	114
168	Hranice života	117
170	3.5 Papyry	119
173	4 Helénistické instituce	122
173	4.1 Vojsko	122
180	Význam armád	123
180	Složení armád	124
185	Funkce armády	125
185	Římská převaha	126
187	4.2 Panovník	126
187	Kult panovníka	127
187	Panovníky podporované kulty	131
188	Od božstev ke králům a od králů k božstvům	132
189	4.3 Daně	133
190	4.4 Gymnasia a řecký jazyk	134
191	Řecká škola	135

94	Poslání gymnasia	137
96	Řečnictví	138
102	Cíl výchovy	139
97	Člověk mírou všeho	140
98	Gymnasia a helénizace	140
100	Charakter gymnasia	142
100	Řečtina jako světový jazyk	142
101	Odkaz gymnasií	144
102		
4.5	Filosofické školy	146
	Filosofie a mýtus	147
104	Charakter helénistické filosofie	149
106	Filosofie Epikúrova	150
107	Stoicismus	154
108	Filosofie ve společnosti	160
109	Platónovi nástupci	162
110	Aristotelovi žáci	164
111	Učitel a žák	164
112	Další helénistické filosofické školy	165
114	Theologie	168
117		
4.6	Věda a umění	170
119	Múseion	170
	Velká knihovna	173
122	Neužitečná věda?	177
122	Zájem o místní kultury	178
123	Královské knihovny	180
124	Poznámka o architektuře	180
125		
5	O poezii a dramatu	185
5.1	Helénistický epos	185
127	Lidský cit	185
131	Helénistický epos	186
132	Kosmické jevy očima učence a básníka	188
133	Nové obzory	189
133		
5.2	Obrazy ze života	190
134	Kultivovaná melancholie	191
135	Od společnosti k přírodě	193

Hodnota člověka	195
Prchavé obrázky	196
Odlehčený realismus	197
Malé formy	201
Tvář člověka	203
5.3 Útěk ze společnosti	204
Téměř kabaretní scénka	205
Divadlo a život	208
Touha po soukromí	209
Literární hříčky	210
6 Z helénistické prózy	212
6.1 Skutečnost a fantazie	212
Životopis – cesta k duchovnímu zázemí	212
Dějepisectví – rekonstrukce minulosti	213
Vyšší a nízký sloh	216
Pragmatické dějepisectví	217
Minulost a fantazie	219
O slavných lidech s nadpřirozenými schopnostmi	221
Příklad věčného životopisu	222
6.2 Člověk a čas	223
Historie a mýtus	224
Jednota světa v pohledu helénistického historika	225
Pokrok a vývoj v pohledu historie	227
7 Antický román	229
7.1 Láska a dobrodružství	229
Charakter antického románu	230
Ohraničení literárního druhu	231
7.2 Čtení pro služky?	237
Téma záchrany před smrtí	238
Vznik románu a okruh jeho čtenářů	240
Záměr románů	241
Otázka ctnosti	245
7.3 Nesmrtelná Psyché	248

	Nábožensko-filosofický podtext	249
	Mysterijní pozadí?	252
	Meze kultického výkladu antických románů	258
8	Lidé a bohové	264
8.1	Krise na Olympu	264
	Aristofanova kritika olympských bohů	265
	Helénistická božstva a příčiny jejich úspěchu	267
	Jahve a tendence k monotheismu	270
	Kybelé a Démétér	271
	Dionýsos	272
	Sarapis	273
	Isis	276
	Dea Syria, Adónis a Attis	279
	Od koloběhu přírody k osobní naději	282
8.2	Mystéria	285
	Oblast osobní volby	286
	Sbližení s božstvem	288
	Od země k nebi	290
	Zasvěcení	292
	Zaslíbení	293
8.3	Synkretismus (splývání božstev)	295
	Spojování bohů	295
	Jiné cesty k novému náboženství	299
	Zázraky	300
8.4	Gnóse	303
	Počátky gnóse	304
	Gnóse jako hnutí	305
	Gnóse a židovství	306
	Hermetická gnóse	307
	Téma člověk	307
	Naděje pro člověka	308
	Sofia – Moudrost	309
	Mezi mýtem a filosofií	309
	Sociální pozadí gnóse	310
	Velké systémy a gnostický životní postoj	311

9	Hranice helénismu	313
9.1	Orient zvedá hlavu	313
	Vize budoucnosti	314
	Perspektiva za hranicemi dějin	316
	Drolení helénistických říší	318
	Konflikt s palestinskými Židy	319
	Dědictví hebrejské víry	322
9.2	„Nešťastná Štěstěna“	326
	Nové nadnárodní společenství	327
	Kultura v přechodném období	328
	Exkurs o počátcích křesťanství	329
	Evangelium	329
	Církev	336
9.3	Řím	337
	Nástup nové velmoci	337
	Živé dědictví	338
	Chronologický přehled	341
	Seznam zkratk	347
	Literatura	351
	Rejstřík	365
	Seznam vyobrazení	377

